

TÜRKİYE – SEYŞELLER İŞ KONSEYİ SEYŞELLER ZİYARETİ

Sonuç Raporu

7-12 Mayıs 2018, Victoria

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

Seyşeller Ziyareti Sonuç Raporu 7-12 Mayıs 2018

DEİK/TÜRKİYE-SEŞELLER İŞ KONSEYİNİN KURUMSAL ZİYARETİ

7-12 Mayıs 2018

Afrika'nın doğusunda yer alan ada ülkesi Sejšeller'e akredite olan T.C. Nairobi Büyükelçisi Sayın Ahmet Cemil Mirođlu'nun Sejšeller Cumhurbaşkanı Sayın Danny Faure'ye güven mektubunu sunmak üzere ülkeye gerçekleştirdiği resmi ziyaret vesilesiyle, DEİK/Türkiye-Sejšeller İş Konseyi Başkanı Sayın Av. Süleyman Boşça, karşı kanat

kuruluşu Sejšeller Ticaret ve Sanayi Odası (SCCI) ve diđer ilgili kurum ve kuruluşlar ile temaslarda bulundu.

SCCI Genel Sekreteri Jouana Pillay, Sejšeller Yatırım Kurulu (SIB) CEO'su Cindy Vidot, Airtel Genel Müdürü Amadou Mahamat Dina, önceki dönem Turizm Bakanı Alain St.Ange, önceki dönem Doğal Kaynaklar Bakanı Peter Andrew Guy Sinon ve ülkenin önde gelen iş insanları ile görüşmeler yapan Boşça, iki ülke iş dünyası arasındaki farkındalığı artırmak için yapılabilecek

Toplantılarda, Seyşeller'in liberal ekonomisi, güvenli ortamı, istikrarı ve huzuruyla yatırımcılar için büyük fırsatları barındırdığını belirten yetkililer, özellikle turizm yatırımları, inşaat, balıkçılık, deniz ürünleri, petrol arama işlemleri, enerji, teknoloji, tekstil ve tarımsal ürün işleme gibi konularda Türk iş dünyasına önemli ticaret ve yatırım fırsatlarının olduğuna dikkat çektiler. Afrika'ya açılan bir kapı ve sıçrama tahtası olarak değerlendirebilecek olan ülkenin, uluslararası yatırım ve iş yapacak iş çevrelerine offshore avantajlarıyla çok büyük destekler verdiğini ifade eden yetkililer Türk firmalarının know-how'larıyla sinerji yaratarak iyi bir iş ve yatırım ortamı oluşturabileceğini, Türk iş dünyasını Seyşeller'e beklediklerini dile getirdi. Yetkililer ayrıca, deniz yolları ile kurulan global yakıt ve gaz transferinin yanı sıra bankacılık ve finans gibi anahtar sektörlerde gelişim için gerekli teşviklerin yapıldığını ifade etti.

İş Konseyi Başkanı Av. Süleyman Boşça görüşmelerde DEİK ve Türkiye-Afrika İş Konseylerinin yapısı ve faaliyetleri hakkında bilgiler verdi. Av. Boşça, yetkililerle yaptığı toplantılarda "DEİK olarak Afrika ülkeleri ile tüm alanlarda, her seviyede ilişkilerimizi güçlendirmek stratejik hedefimizdir. Afrika kıtası ile eşit ortaklığa dayalı yeni bir işbirliği modeli tesis etmek istiyoruz. Önümüzdeki dönemde Altyapı, Enerji, Tarım, Sanayileşme, Organize Sanayi gibi konularında daha fazla işbirliği imkan olduğunu düşünüyoruz. Ortak yatırım modelleri ile kamu özel sektör işbirliği mekanizmalarını çalıştırarak ekonomik ilişkilerimizin ileri seviyelere çıkması için çalışıyoruz." dedi. 15 yılda Türkiye'nin kıta ile ticaret hacminin 4 kat artmasının Türk girişimcilerinin Afrika pazarına olan ilgisinin bir kanıtı olduğunu ifade eden Boşça, keşfedilecek daha çok potansiyel olduğunu ve Seyşeller'in bu bağlamda Afrika'ya açılım için iyi bir ortak olduğunu dile getirdi. Av. Boşça, yakın zamanda Seyşeller'den temsili bir heyeti Türkiye'de ağırlamak istediklerini bu vesileyle Türk sanayisi hakkında daha çok bilgi edinebilecekleri ve Seyşeller tanıtım günü organize edilebileceğini belirtti. Ayrıca, 2018 Eylül ayında Seyşeller'e bir özel sektör heyet ziyareti planlayacaklarını ifade eden Av. Boşça, akabinde 10-11 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da organize edilecek ve tüm Afrika ülkelerinden Bakanlar ve iş insanlarının katılım göstereceği İkinci Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu'na yine Seyşeller'den bir

heyet beklediklerini ve bu platformun ülkenin önde gelen projelerinin tanıtılması için iyi bir fırsat olacağını dile getirdi.

Türkiye-Seyşeller Ticaret Rakamları

Seyşeller ile 2016 yılı ticaret hacmimiz 11,5 milyon ABD Dolarıdır. Bu miktarın 6,2 milyon ABD Doları ülkemizin ihracatından oluşmaktadır. 2017 yılında ise ticaret hacmimiz yaklaşık 20,7 milyon ABD Dolarına (İthalat: 13,9 milyon - İhracat: 6,8 milyon) ulaşmıştır.

Başlıca İhracat Ürünleri: Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar, ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları, demir veya çelik tellerden mensucat, ızgara, ağ ve kafeslikler, elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, kabuksuz kuru baklagiller.

Başlıca İthalat Ürünleri: Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar.

İki ülke arasındaki diplomatik ilişkiler Haziran 1995'te kurulmuş olup Seyşeller'in Paris Büyükelçiliği ülkemize akreditedir. Ülkemiz ile Seyşeller arasında sorunsuz siyasi ilişkiler mevcuttur.

T.C. vatandaşları iş ve turizm amaçlı seyahatlerde 90 güne kadar vizeden muaftır.

Exciting Seychelles

TEMEL GÖSTERGELER

Devletin Adı	Seyşeller Cumhuriyeti
Başkenti	Victoria (Mahe Adası)
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Cumhurbaşkanı	Danny Faure
Bağımsızlık	1976 (İngiltere)
Resmi Dili	Seyşeller Kreyolu, İngilizce, Fransızca
Ülke Kodu	+248
Nüfus	95.000 (2018 tahmini)
Yüzölçümü	455 km2
Dini	Hristiyan (%98), Diğer (%2)
Para Birimi	Seyşeller Rupisi (SCR) = 100 cents
GSYİH (milyar \$)	1,4 (2017) 2018 Tahmini: 1,5
GSYİH Sektörel Dağılım	Tarım %2,6 Sanayi %13,9 Hizmetler % 83,5
Kişi Başı GSYİH	16,008.2 (2017) 2018 Tahmini 16,313
Reel GSYİH Büyüme (%)	4,2 (2017) 2018 Tahmini 3,4
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,8 (2017 tahmini) 2018 Tahmini 2,3
İşsizlik Oranı (%)	3,0 (2017) 2018 Tahmini 3,0
Cari İşlemler Dengesi (milyon \$)	-230 (2017) 2018 Tahmini -227
Yabancı Turist Sayısı	311 bin (2017)
Doğrudan Yabancı Yatırımlar (milyon \$)	36,70
KDV (%)	15 (2013 yılından itibaren)
Gelir Vergisi (%)	15 (SCR 150,001-1 milyon arası)
İş Yapma Kolaylığı Endeksi (2018)	95. sıra (2017 yılında 93. sıra)
İnternet Kullanıcı Sayısı	67,119 (61,000 Facebook kullanıcısı)
Okuma Yazma Oranı (+15)	%95,3 (2015)
Yıllık Asgari Ücret (\$)	5.276
Saatlik Ücret	SCR 26.70
Konaklama Yerleri (2014)	Mahe-233, Praslin-112, La Digue-74, Diğer Adalar-18 (%70 Küçük İşletmeler, %30 Büyük İşletmeler)

Kaynak: Global Finance

- ❖ Ülkenin karasal alanı 455 km²'dir. Ancak, 115 adalı ülke Seyşeller Özel Ekonomik Bölgesi (EEZ) batı Hint Okyanusunda 1,3 milyon km²'lik bir alanı kapsamaktadır. Afrika anakaraya 1.500 km mesafede olan ülke nüfusunun çoğunluğu Mahe ve Praslin adalarında yaşamaktadır. Diğer adalar ya boş ya da tatil köylerine evsahipliği yapmaktadır. Ülkeye bütün yıl 24-32 derece bandında oynayan hava sıcaklığı hakim olup ülke günde 7.2 saat güneş ışığı almaktadır. Mevsimler ise yağışlı ve yağışsız mevsim olarak adlandırılmıştır. Ülkede yeraltı su kaynağı olmadığından yağmur suyu (yıllık 2,300 mm yağış) kullanılmaktadır.
- ❖ Teknolojiyi yakından takip eden halkın neredeyse tamamı mobil telefon kullanmaktadır. Ancak, Airtel Seyşeller henüz sesli yanıt sistemi, online kontör yükleme, kim aramış ve yönlendirme gibi birçok hizmeti henüz sunmamaktadır. 16 yaşına kadar zorunlu eğitim ve 18 yaşına kadar ücretsiz seçmeli eğitim veren devlet, öğrencilere eğitim için ücretsiz laptop sağlamaktadır. Ancak, ülkede meslek okulları yetersizdir.
- ❖ Ülkede temel sağlık hizmetleri ücretiz olup toplam 6 hastane vardır. Diğer hizmetler ve ameliyatlara için Sri Lanka, Hindistan ve Singapur tercih edilmektedir. Ülkede doktorların birçoğu Hindistan'dan gelmektedir. Ancak, diş ve göz sağlığı hizmetleri halen yetersizdir.
- ❖ 2017 yılı tahminlerine göre ülkede 1.900 perakendeci ve 2.200 toptancı yer almaktadır. Tekstil ürünlerinin çoğunluğu Mauritius ve B.A.E.'den alınarak baskısı (vergi avantajı dolayısıyla) Seyşeller'de yapılmaktadır.
- ❖ Hızlı tüketim malları firması (FMCG) olan Seychelles Trading Company Ltd. (STC) %100 devlet şirkettir. STC, ithalat, depolama, dağıtım, yapı malzemeleri, imalat, perakende ve toptancılık yapar. (www.stcl.sc)
- ❖ Seyşeller'deki GSYİH 2017 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,20 oranında artış gösterdi. 2000-2017 yılları arasında GSYİH büyüme oranı ortalama yüzde 3,19 olarak gerçekleşmiştir. Büyüme oranı 2003 yılında en düşük seviyeye (%-6,30) inmiş; 2007 yılında ise en yüksek seviyeye (%9,60) ulaşmıştır.
- ❖ 2010-2016 yılları arasında Cumhurbaşkanı Yardımcılığı yapan Danny Faure, üç dönem Cumhurbaşkanlığı yapan James Michel'in istifa etmesiyle 2016 yılında Cumhurbaşkanı olarak atanmıştı. 2020 yılında Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılması öngörülmektedir.

İhracat

İhracatında İlk 5 Ülke: B.A.E, Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1.000 ABD Doları)

GTİ P	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	319.696	228.392	256.761
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	190.232	140.784	126.536
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	1.848	3.317	30.105
0303	Balıklar (dondurulmuş)	667	1.269	17.803
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	3.001	12.197	15.817
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	4.050	50.261	7.549
2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	13.514	11.978	6.842
1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	2.376	2.759	3.763
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	1.761	2.140	2.776

Tarım Üretimi : Kopra, Tarçın kabuğu, Çay (Yeşil Yaprak)

Hayvancılık : Sığır, Domuz, Tavuk

Balık Ürünleri : Barakuda Balığı, Papağan Balığı, Büyük Uskumru, Ahtapot, Orfoz, Kırlangıç Balığı ve İstavrit Balıkları, Konserve ve diğer işlenmiş Ton Balığı, Kabuklular, Tütsülenmiş Balık.

Doğal Kaynaklar : Balık, Kokonat (Yeşil Hindistan Cevizi), Tarçın

İthalat

İthalatında İlk 5 Ülke: Cayman Adaları, B.A.E., Fransa, Güney Afrika, İspanya

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1.000 ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
8903	Yatlar ve diğer eğlence ve spor tekneleri; kürekli kayıklar ve kanolar	38.8 97	40.7 86	558. 396
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	277. 214	170. 777	162. 924
0303	Balıklar (dondurulmuş)	125. 979	92.2 74	119. 268
3926	Plastikten diğer eşya	18.6 00	3.38 1	57.3 06
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	29.7 07	17.8 88	50.4 75
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3.96 0	2.15 0	29.0 36
2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	8.60 9	4.58 0	16.0 87
8907	Diğer yüzer araçlar (sallar, tanklar, coffer-damlar, yükleme-boşaltma platformları, şamandıralar ve işaret kuleleri gibi)	1.78 9	2.70 6	15.6 92
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kaplanmış olanlar)	13.2 67	15.4 77	15.3 39
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	5.54 0	6.67 2	13.1 92
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	8.57 4	11.3 08	12.0 65
8309	Her türlü tıplar, şişeler için kapsüller, yırtılabilen	8.94 3	10.3 90	12.0 60

Ticaret ve Yatırım Fırsatları

Turizm Sektörü

- Eko Kuruluşlar (Ekolojik Oteller/Butik Oteller, Eko Köyler)
- Özel Alışveriş Merkezleri

- Otel Geliştirme
- Eğlence Merkezi
- Yurtiçi Turizmi
- Özel Restoranlar
- Sağlık Merkezi
- Akvaryum
- Macera Turizmi (Zip-line/Kaya Tırmanışı)

Balıkçılık Sektörü

- Balık İşleme
- Araştırma Enstitüleri (Mavi Ekonomi)
- Bakım Hizmetleri
- Soğuk Zincir Lojistik
- Laboratuvarlar
- Soğuk Depo

Eğitim Sektörü

- Özel Okullar
- Davranış Merkezleri
- Körler Alfabesi (Braille) Öğretimi
- Gelişmiş Bilişim Enstitüleri
- Teknik ve Meslek Yüksekokulu

Sağlık Sektörü

- Özel Hastaneler/Klinikler
- Uzman Klinikler (Optometrist, Ortodontist, Ortopedik, Diyetisyenler, Psikologlar)
- Gıda Sağlık Marketleri (Restoranlar, Mağazalar)
- Gözlükçüler

Finansal Hizmetler

- Uluslararası İşletme Şirketleri (IBC)
- Şirketler (Özel Lisanslar)
- Vakıflar
- Uluslararası Güven
- Sınırlı Ortaklıklar
- Kolektif Yatırım Planları
- Menkul Kıymetler
- Yurt Dışı Sigortalar
- Uluslararası Ticaret Bölgeleri
- Gemi-Yat Kaydı

Altyapı Geliştirme

- Yaşlılar için Huzur Evleri & Merkez
- Kondominyum & Lüks Emlak
- Liman Geliştirme
- Marinalar

Sivil Havacılık

- Ücretli Otopark Hizmetleri

- Havacılık ile ilgili hizmetler için Depolar
- Yeni Uluslararası Yolcu Terminali

Teknoloji

- E-Ticaret Çözüm Sağlayıcıları
- Web Sitesi Sağlayıcıları
- Siber Güvenlik
- Multi-Medya Geliştirme (Yazılım/Video/Animasyon/Web/Ses)
- Veri Merkezleri
- Denizaltı Kablo Bağlantıları
- Kablosuz Teknoloji
- Televizyon Servis Sağlayıcıları
- İnternet Servis Sağlayıcıları
- Mobil Servis Operatörleri
- Uygulama Geliştirme

Tarım

- Kapalı Alanda Tarım (Dikey/Topraksız/Akuaponik Tarım)
- Gıda (Süt ve Süt Ürünleri, Dondurulmuş Sebze ve Gıda Ürünleri, Makarna)

Gençlik ve Spor

- Spor Akademisi
- Yurtlar (Gençlik Merkezinin İyileştirilmesi)
- Su Sporları Merkezi
- Spor Otelleri

Uzmanlaşmış Profesyonel Hizmetler

- Muhasebe Hizmetleri
- Yasal Hizmetler
- Profesyonel Yaşlı Bakımı Hizmetleri

Çevre ve Enerji

- Yenilenebilir Enerji (Güneş Enerjisi)
- Atık Yönetimi

Faydalı Adresler

T.C. Nairobi Büyükelçiliği

Büyükelçi: Ahmet Cemil Miroğlu

Adres: 30 Gigiri Road, P.O. Box 64748, 00620 Nairobi-Kenya

Telefon: +254 20 712 69 29

E-Posta: embassy.nairobi@mfa.gov.tr | Web:

<http://nairobi.be.mfa.gov.tr>

T.C. Nairobi Ticaret Müşavirliği

Ticaret Müşaviri: Murat Can Kılınç

Adres: Turkish Embassy Office of Commercial Counsellor 30
Gigiri Road, P.O. Box 64748, 00620 Nairobi-Kenya

Telefon: +254 20 / 712 47 79

E-Posta: nairobi@ticaret.gov.tr | Web: www.ticaret.gov.tr

Seyşeller Ticaret ve Sanayi Odası (SCCI)

Başkan: Oliver Bastienne, Genel Sekreter: Jouana Pillay

Adres: H.I.S. House Industrial Estate Providence, P.O. Box
1399 Seychelles

Telefon: +248 432 38 12 / 281 32 12

E-posta: sg@scci.sc

Seyşeller Yatırım Kurulu (SIB)

CEO: Cindy Vidot

Adres: P.O. Box 1167 Independence House Annex, Victoria, Mahe,
Seychelles

Telefon: +248 429 55 00 / 02

E-Posta: info@sib.gov.sc | Web: www.sib.gov.sc

Seyşeller Turizm Kurulu (STB)

Adres: Botanical House, P.O. Box 1262 Mont Fleuri, Mahé,
Seychelles

Telefon: +248 4 67 13 00

E-Posta: info@seychelles.travel | Web: www.seychelles.travel

DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu)

Afrika Bölge Koordinatörlüğü

Adres: RIVER PLAZA Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13/9, 34394
Levent/İstanbul

Telefon: +90 212 339 5070 | Faks: +90 212 270 3092

E-posta: africa@deik.org.tr | Web: www.deik.org